

ИЗВЈЕШТАЈ РЕЦЕНЗЕНТА ЗА СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

Подаци о високошколској установи		
Назив, адреса и е-маил адреса институције	Независни универзитет Бања Лука; Вељка Млађеновића 12 Е; info@nubl.org	
Интернет адреса	www.nubl.org	
Назив, број и датум акта о оснивању	Рјешење о оснивању Независног универзитета за политичке и друштвене науке Бања Лука; број улошка 5-82-000 Бања Лука од 11.10.2006. године	
Пореско-идентификациони број (ПИБ)	44402522740000	
Матични број додијељен од Републичког завода за статистику	11011225	
Име, презиме и адреса (назив и сједиште) оснивача	Зоран Калинић; Саве Мркаља 3, 78 000 Бања Лука	
Број и датум одлуке о именовању лица овлашћеног за заступање	Одлука о избору ректора Независног универзитета Бања Лука број 71-7 278-2/17 од 25.10.2017. године	
Број и датум дозволе за рад високошколске установе	07.023/602-2086/09 од 01.10.2009. године	
Број и датум дозволе за рад ван сједишта	-	
Организационе јединице које се посјећују и одговорна лица	Факултет за економију – в.д. Доц. др Саша Чекрлија	
Контакт особа (за посјету)	Проф. др Слободан Жупљанин – проректор за наставу	
Број телефона	065/663-468	
Програми пријављени за евалуацију		
Назив студијског програма:	Ниво студија	Назив(и) излазних квалификација
Економија и пословање	први	Дипломирани економиста (уз додатак модула) – 240 ECTS

ДОБРЕ СТРАНЕ:

1. Нормативно, овај студијски програм Економија и пословање је добро уређен.
2. Образовни циљеви су усклађени са сличнима у окружењу (то је већ констатовано у поступку акредитације ВШУ).
3. Постоји документ који дефинише начин вредновања сваког предмета. Обрачун ECTS бодова се врши у складу са Правилником о ECTS бодовима, шифрирању и силабусима који је усклађен са европском методологијом рачунања бодова, а која је опет усаглашена са Водичем за кориснике ECTS система бодова. На Универзитету постоји Правилник о доношењу и евалуацији студијских програма као и анкетни упитник гдје се покушава добити мишљење о квалитету студијског програма.
4. Постоји самоевалуациони извјештај који се ради на период од три године.
5. У актима Универзитета је предвиђен поступак промјене постојећег студијског програма или увођења новог. Правилници који регулишу ову област су Правилник о доношењу и евалуацији студијског програма као и Правилник о студирању на првом и другом циклусу студија.
6. Садржаји предмета су адекватно распоређени.
7. Излазне компетенције су садржане како у Елаборату тако и детаљније кроз сваки силабус.
8. Уређена је област израде завршног рада.
9. Студентима је омогућено кроз ННВ, Студентски парламент, Сенат да узму активно учешће у креирању студијских програма, процеса учења и подучавања.
10. Студенти имају на располагању електронску базу гдје се налазе све потребне информације.
11. Студентима са посебним потребама је омогућено активно учествовање у наставном и ваннаставном процесу.
12. Постоји дефинисана процедуре за стицање и признавање квалификација.
13. Процедура уписа студента се ради у складу са Законом о високом образовању као и условима дефинисаним конкурсом који „расписује“ ресорно министарство.
14. Дипломе су усклађене са Правилником о садржини високошколских исправа, што је случај и са додатком дипломи.
15. Што се тиче размјене студената постоји могућност обостраног „протока“. Универзитет је кроз своје правилнике то омогућио што је имало за посљедицу да су два студента овога Универзитета у фази похађања наставе на једном од факултета Универзитета у Њемачкој. Исто тако је похвално да су професори са овог Факултета ангажовани као предавачи по одабраним темама на факултетима у иностранству.
16. Универзитет има јасне процедуре пријема и напредовања кадрова. То је регулисано кроз Правилник о студирању, као и Правилником о поступку и условима избора академског особља. Постоје јасни критеријуми пријема наставног особља.
17. Наведено је да постоје научни картони за сваког професора и сарадника гдје су ажурирани подаци, што је похвално, уз напомену да тај документ није доступан.
18. Чињеница је да се одређене активности везано за пројекте, и слично „дешавају“ на Универзитету.
19. Постоји адекватна динамика улагања у развој физичких ресурса и постоје адекватни физички ресурси који омогућавају студентима као и наставном особљу да наставу изводе квалитетно.
20. Област информисаности је добро уређена.
21. Редовно се раде водичи за бруцоше и то како електронски тако и у штампаној форми.
22. Прате се потребе тржишта за радном снагом, а предвиђено је да се у складу са тим врше неопходне корекције наставних планова и програма као и студијских програма.

СЛАБЕ СТРАНЕ:

1. Мишљења сам да је основни проблем у примјени докумената а посебно у повратним информацијама на основу којих би се требало вршити евентуалне корекције. Постоји алумни организација, спроводи се анкетирање студената али су повратне информације некавалитетне односно нема их. Вредновање стечене квалификације најбоље може оцијенити онај који користи услуге свршеног студента, или сами

- свршени студенти било кроз бављење сопственим бизнисом било кроз спознају којом материјом нису довољно овладали из неког разлога. Овдје се мора обезбједити повратна информација да би се на нивоу Универзитета односно Факултета могле предузимати адекватне мјере.
2. Нема доказа да су проведене одређене активности предвиђене правилницима (Анкета о квалитету студијског програма) а поготово да је то наишло мјеста у закључцима органа Универзитета.
 3. Исто тако не постоји документ који говори о томе да су предузете одређене мјере по основу тих евентуалних закључака.
 4. Екстерни стејкхолдери нису узимали учешћа у креирању студијског програма и његовој евалуацији (или докази о томе нису достављени).
 5. Учесће студент се углавном своди на њихово формално, законски обавезно учешће у органима Универзитета. Не постоје докази о њиховом стварном учешћу.
 6. Нема „потврде“ о томе како корисник знања свршеног студента вреднује исход.
 7. Нема повратне информације како су задовољни они који запошљавају овај кадар.
 8. Није обезбјеђена пракса студентима. Оно што је актуелно су једнодневне посјете неким од институција. Не постоје приложени уговори са привредним субјектима или фондовима или пак градским или локалним администрацијама о извођењу праксе.
 9. Мора се обезбједити провјера завршних радова на плагијат.
 10. Самоевалуациони извјештај за овај студијски програм, који је саставни дио самоевалуационог извјештаја Универзитета, је само приказ врло оскудних статистичких показатеља.
 11. Из самоевалуационог извјештаја се не може ништа посебно закључити о томе шта није урађено а самим тим нити шта би требало предузети да се побољша констатовано стање. Из тог извјештаја се не може ништа посебно закључити, а детаљнија анализа није урађена ни од стране органа Универзитета. (Примјер: Сама констатација да је висока пролазност је тачна, али је требало ићи даље у анализу исте. Каква је била просјечна оцјена средњошколаца који су уписали Факултет и да ли је ова пролазност посљедица њиховог додатног ангажовања заједно са наставним особљем, или је пак посљедица прихваћених критеријума оцјењивања, и сл. То би био изузетно битан податак за предузимање даљих активности од стране Факултета односно Универзитета). Потребно је извршити анализу сталног пада броја уписаних студената и да ли поред објективних околности постоје и субјективне или организационе слабости које су довеле до тога, посебно узимајући у обзир чињеницу, како је у Стратегији и констатовано, да је до формирања новог студијског програма Економија и пословање дошло из разлога што потенцијални студенти нису довољно препознали тадашњи студијски програм. Овај пад броја уписаних студената тражи једну детаљну анализу постојећег програма и потребе, као и евентуалне корекције, уз напомену да је чињеница да је свугдје дошло до пада броја уписаних студената али то не амнестира факултет од потребе анализе узрока и препознавања евентуално субјективних слабости. Поставља се питање због чега је на четвртој години студија Економског факултета највећи број уписаних студената, а зашто је на трећој години тај број најмање. Одакле „долазе“ ти студенти? Је ли то посљедица мобилности или је по сриједи нешто друго?
 12. Мишљења сам да су исходи учења односно компетенције кроз силабусе урађени недовољно садржајно. Или је то посљедица стварних компетенција на основу садржаја кроз саме предмете или је пак посљедица недовољне посвећености професора који су дефинисали садржај силабуса а самим тим и исходе учења. Примјери: Европско пословање (у силабусу пише да се слуша на другом циклусу), као предмет је упитан, а узимајући у обзир чињеницу гдје се тренутно налазимо, понуђена литература је из 2006. односно 2008. године. Примјер: Предмет Економика предузећа има врло оскудне циљеве учења. На самом почетку циклуса предавања предвиђена је тема која треба да говори о проблемима привредних организација а да прије тога није ни дефинисан појам привредне организације. Литература је из 2003. године. Предмет Економика туризма - Садржај предмета не одговара наслову. Економика треба да пружи квалитетне информације оне ко одлучује. Овдје прије можемо говорити о економији туризма као о једном теоријском предмету. Иако се ради о грани привреде која има највећу стопу раста у свијету и која тражи сталне иновације предложена литература је из 1995. године. Предмет Истраживање тржишта - Иако је глобализација интензивирала последњих година и конкуренција постаје глобална, предложена литература је из 2008. године. Овдје су само приказани неки предмети из предложене лезе обавезних и изборних предмета. Достављени су силабуси за 99 предмета а на првом циклусу је 78 предмета, те с тога претпостављам да се ради и о предметима са другог циклуса.
 13. Не постоје документи који говоре о праћењу присуства студената на предавањима и вјежбама.

14. Неадекватна структура предмета по годинама (Примјер: Финансијска и актуарска математика је предвиђена само на смјеру Рачуноводство и ревизија. Нема га рецимо на модулу Пословна економија. Мишљења сам да би тај предмет требао бити предвиђен на другој години студија како би био обавезан за све).
15. Мислим да нема јасне политике развоја кадрова усаглашене са потребама Факултета односно Универзитета. Мали је број стално запослених наставника и сарадника на Факултету.
16. Активности везано за пројекте - нема сублимираних информација на једном мјесту нити има доказа да је о њима расправљано на неком од органа Универзитета.
17. Нису достављени документи из којих се може сагледати када и у којем обиму су вршене ревизије студијских програма.

ПРЕПОРУКЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ:

1. Обавезно укључити екстерне чиниоце у процес оцјене квалитета студијског програма. О томе обавезно сачинити извјештаје и са тим појединачним или збирним извјештајима упознати и одговарајуће органе Универзитета.
2. Обавезно увести праксу за студенте било као обавезан вид било као факултативан, с тим да је потребно успоставити процедуре праћења активности студената кроз дневнике рада, извјештаје ментора и слично.
3. Самоевалуациони извјештаји морају бити много детаљније урађени како не би били сами себи циљ.
4. Мора бити много више анализе по „дубини“ да би се могле послје доносити адекватне одлуке. (Прмјер: Самоевалуациони извјештај је приказ одређених статистичких показатеља и нема доказа да је ишта предузето по том питању).
5. Мислим да је сам назив студијског програма Економија и пословање у најмању руку дискутабилан. Ако посматрамо структуру назива, економија подразумјева један шири, општи појам који преферира ка теоријској економији. Због тога је у структури наставног плана и програма, поготово за прве двије године, највише заступљено тзв. теоријских предмета. Други дио назива, пословање, асоцира на бизнис, што је кроз структуру предмета мање заступљено. Модул Пословна економија би требало да одговори и да „покрије“ овај други дио назива. Мислим да има много модула и да нису покривени адекватним предметима, кроз заједничке основе, да би само у четвртој години студенти се опредјељивали за један од модула и да би могли стећи адекватне компетенције. Област туризма је толико широка да постоје студијски програми који се баве само тиме, а овдје студенти треба да стекну компетенције кроз модул Туризам, који слушају само на четвртој години, а које ће им омогућити да се тиме квалитетно баве. То је више или мање случај и код других модула. Силабуси морају бити много квалитетније урађени, од самог циља сваког предмета, преко исхода учења а на крају и садржаја и литературе која је било обавезна било помоћна.
6. Анкетни упитници морају бити другачије конципирани и након њиховог окончања и анализе, да се могу предузимати одређене, потребне мјере.
7. Мора се уложити више енергије у циљу стварања услова за што већу мобилност студената и наставног особља.
8. Мислим да нема докумената у виду извјештаја или слично који говоре о томе да се прати реализација онога што је дефинисано кроз документа која се „баве“ проблематиком кадрова.
9. Мора се водити активнија кадровска политика на нивоу Универзитета односно Економског факултета.
10. Сарадња привреде и Универзитета мора бити на много вишем нивоу. Не чекати да вам неко „понуди“ пројекат него Универзитет мора бити тај који ће нудити одређена рјешења.
11. Активности везане за информисање, поготово потенцијалних студената, морају бити актуелне током цијеле године а не само у периоду када се врше припреме за упис.
12. Генерално, нормативно је углавном све коректно уређено. Када је ријеч о другом дијелу који се односи на анализу, информисање органа Универзитета односно Факултета и предузимање одређених мјера, на овом пољу је веома мало урађено, те се ту мора много више учинити, уз напомену да сваки корак мора бити документован.

МЈЕСТО И ДАТУМ: _____

ПОТПИС РЕЦЕНЗЕНТА: _____